

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. gruodžio 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Elektros energijos vidaus rinka – Bendrosios taisyklės – Direktyva 2003/54/EB – 3 straipsnio 2 dalis – Direktyva 2009/72/EB – 3 straipsnio 2 dalis – Viešųjų paslaugų įpareigojimai – Sąvoka – Nacionalinės teisės aktai – Energijos vartojimo efektyvumo planų finansavimas – Elektros energijos gamintojų nustatymas – Privalomasis įnašas“

Byloje C-523/18

dėl *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas, Ispanija) 2018 m. liepos 9 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. rugpjūčio 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Engie Cartagena SL

prieš

Ministerio para la Transición Ecológica, buvusią *Ministerio de Industria, Energía y Turismo*, dalyvaujant:

Endesa Generación SA,

EDP España SAU,

Bizkaia Energía, SL,

Iberdrola Generación SAU,

Tarragona Power SL,

Bahía de Bizkaia Electricidad SL,

Viesgo Generación SL,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič ir C. Lycourgos (pranešėjas),

generalinis advokatas G. Hogan,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

* Proceso kalba: ispanų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. birželio 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Engie España SL*, atstovaujamos *abogados* G. Martínez-Villaseñor Fernández, G. Rubio Hernández-Sampelayo ir *procuradora* A. Cano Lantero,
- *Endesa Generación SA*, atstovaujamos *abogado* J. J. Lavilla Rubira,
- *EDP España SAU*, atstovaujamos *abogada* J. Expósito Blanco,
- *Bizkaia Energía SL*, atstovaujamos *abogado* J. Abril Martínez ir *procurador* J. Briones Méndez,
- *Iberdrola Generación SAU* ir *Tarragona Power SL*, atstovaujamų *abogados* J. Giménez Cervantes ir F. Löwhagen,
- *Bahia de Bizkaia Electricidad SL*, atstovaujamos *procuradora* F. González Ruiz ir *abogados* J. García Sanz ir D. Sarmiento Ramírez-Escudero,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Rubio González,
- Europos Komisijos, atstovaujamos O. Beynet, I. Galindo Martín ir E. Sanfrutos Cano,

susipažinęs su 2019 m. rugsėjo 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 96/92/EB (OL L 176, 2003, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 211), 3 straipsnio 2 dalies ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009, p. 55), 3 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Engie Cartagena SL* ir *Ministerio para la Transición Ecológica* (Perėjimo prie žaliosios ekonomikos ministerija, buvusi – *Ministerio de Industria, Energía y Turismo* (Pramonės, energetikos ir turizmo ministerija, Ispanija)) ginčą dėl įnašų, kuriuos elektros energiją gaminančios įmonės privalo mokėti nacionaliniam energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planui finansuoti (toliau – privalomasis įnašas), teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sajungos teisė

Reglamentas (EEB) Nr. 1191/69

- 3 1969 m. birželio 26 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1191/69 dėl valstybių narių veiksmų, susijusių su įsipareigojimais, neatskiriama nuo viešosios paslaugos geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transporto srityje sąvokos (OL L 156, 1969, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 19),

2 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta, kad su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai „reiškia tuos įsipareigojimus, kurių aptariama transporto įmonė, atsižvelgdama į savo komercinius interesus, neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu ar tokiomis pačiomis sąlygomis“.

Reglamentas (EEB) Nr. 3577/92

- 4 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3577/92, taikančio laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (OL L 364, 1992, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 10), 2 straipsnio 4 punkte nustatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

4. „Visuomenės aptarnavimo įsipareigojimai“ – tai įsipareigojimai, kurių atitinkamas [Europos Sąjungos] laivo savininkas neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu, arba tokiomis pačiomis sąlygomis, jei jis galvotų apie savo komercinius interesus.

<...>“

Elektros energijos vidaus rinkos direktyvos

- 5 Direktyvos 2003/54 3 straipsnio 2 dalyje buvo numatyta:

„Pilnai atsižvelgdamos į atitinkamas Sutarties nuostatas, visų pirma į jos 86 straipsnį, valstybės narės, vadovaudamosi bendru ekonominiu interesu, elektros energijos įmonėms gali nustatyti viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus, susijusius su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą, tiekimo reguliarumą, kokybę ir kainą, bei su aplinkos apsauga, įskaitant energijos efektyvumą ir klimato apsaugą. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, juos turi būti galima patikrinti, jie turi užtikrinti ES elektros energijos įmonėms vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams. Siekdamas užtikrinti šioje dalyje nustatytą tiekimo saugumą ir elektros energijos efektyvumą ir (arba) paklausos valdymą bei įgyvendinti aplinkos apsaugos tikslus, kaip nurodyta šioje dalyje, valstybės narės gali taikyti ilgalaikį planavimą, atsižvelgdamos į galimybę, kad trečiosios šalys gali norėti prisijungti prie sistemos.“

- 6 Nuo 2011 m. kovo 3 d. Direktyva 2003/54 buvo panaikinta Direktyva 2009/72.

- 7 Direktyvos 2009/72 50 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Siekiant užtikrinti, kad visi vartotojai, ypač pažeidžiamieji, galėtų pasinaudoti konkurencijos ir sąžiningų kainų teikiama nauda, reikia dar labiau sugriežtinti viešųjų paslaugų, įskaitant visuotines paslaugas, reikalavimus ir su jais susijusius bendruosius minimalius standartus. Viešųjų paslaugų reikalavimai turėtų būti apibrėžti nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes; vis dėlto valstybės narės turėtų laikytis [Sąjungos] teisės. Sąjungos piliečiams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia, mažosioms įmonėms turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti įpareigojimais viešųjų paslaugų teikimo srityje, ypač susijusiais su tiekimo saugumu, ir prieinamomis kainomis. <...>“

- 8 Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalis iš esmės suformuluota taip pat kaip Direktyvos 2003/54 3 straipsnio 2 dalis:

„Visiškai atsižvelgdamos į atitinkamas Sutarties nuostatas, visų pirma į jos 86 straipsnį, valstybės narės elektros energijos sektoriuje veikiančioms įmonėms gali nustatyti įpareigojimus teikti bendros ekonominės svarbos viešąsias paslaugas, kurie gali būti susiję su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą,

reguliarumą, kokybę ir kainą, bei su aplinkos apsauga, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, energiją iš atsinaujinančių išteklių ir klimato apsaugą. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti [Europos Sąjungos] elektros energijos įmonėms vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams. Siekdamas užtikrinti tiekimo saugumą bei energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymą bei įgyvendinti aplinkosaugos tikslus ir tikslus, susijusius su energija iš atsinaujinančių išteklių, kaip nurodyta šioje dalyje, valstybės narės gali pradėti įgyvendinti ilgalaikį planavimą, atsižvelgdamos į galimybę, kad trečiosios šalys gali pageidauti prieigos prie sistemos.“

Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007

- 9 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007, p. 1) 1 straipsnyje numatyta:

„Šio reglamento tikslas – nustatyti, kaip kompetentingos institucijos, laikydamosi [Sąjungos] teisės nuostatų, gali veikti viešojo keleivinio transporto srityje, siekdamas užtikrinti bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų teikimą, kad tų paslaugų būtų daugiau, jos būtų saugesnės, kokybiškesnės ir pigesnės nei jas teikiant įprastinėmis rinkos sąlygomis.

Todėl šiame reglamente nustatomos sąlygos, pagal kurias kompetentingos institucijos, nustatydamos viešųjų paslaugų įsipareigojimus ar sudarydamos sutartis dėl jų, už viešųjų paslaugų įsipareigojimų vykdymą kompensuoja viešųjų paslaugų operatoriams patirtas sąnaudas ir (arba) suteikia išimtinės teises.“

- 10 Šio reglamento 2 straipsnio „Sąvokų apibrėžimai“ e punkte nurodyta:

„Šiame reglamente:

<...>

- e) viešųjų paslaugų įsipareigojimas – kompetentingos institucijos apibrėžtas ar nustatytas reikalavimas siekiant užtikrinti bendrus interesus tenkinančių viešojo keleivinio transporto paslaugų teikimą, kurio, atsižvelgdamas į savo komercinius interesus, operatorius neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu ar tokiais pačiomis sąlygomis negaudamas atlygio“.

Reglamentas (ES) 2017/352

- 11 2017 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/352, kuriuo nustatoma uosto paslaugų teikimo sistema ir bendros finansinio uostų skaidrumo taisyklės (OL L 57, 2017, p. 1), 2 straipsnio 14 punkte nustatyta, kad šiame reglamente „viešųjų paslaugų įsipareigojimas“ – tai „apibrėžtas ar nustatytas reikalavimas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad būtų teikiamos tokios visuotinės svarbos uosto paslaugos ar vykdoma veikla, kurių veiklos vykdytojas neįsipareigotų teikti ar vykdyti arba neįsipareigotų teikti ar vykdyti tokiu pat mastu ar tokiais pat sąlygomis, jei paisytų savo verslo interesų“.

Ispanijos teisė

Dekretas įstatymas Nr. 14/2010

- 12 2010 m. gruodžio 23 d. *Real Decreto-ley 14/2010, por el que se establecen medidas urgentes para la corrección del déficit tarifario del sector eléctrico* (Karaliaus dekretas įstatymas Nr. 14/2010, kuriuo nustatomos skubios priemonės, skirtos elektros energijos sektoriaus tarifo deficitui koreguoti; toliau – Dekretas–įstatymas Nr. 14/2010) (BOE, Nr. 312, 2010 m. gruodžio 24 d., p. 106386) ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Antra, siekiant sumažinti su tarifu susijusias išlaidas, tikimasi, kad įmonės gamintojos pagal įprastą tvarką finansuos 2008–2012 m. veiksmų planą, priimtą 2005 m. liepos 8 d. Ministrų Tarybos sprendimu, kuriuo įgyvendinamos priemonės, numatytos dokumente „2004–2012 m. energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo Ispanijoje strategija“. Be to, kiekvienos įmonės įnašo į finansavimą procentinės dalys yra fiksuotos, todėl atitinkamai iš dalies keičiamos *Ley de Presupuestos Generales del Estado de 2011* (Įstatymas dėl 2011 m. bendrojo valstybės biudžeto) nuostatos.“

- 13 Trečioji papildomoji Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 nuostata „Energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planų finansavimas 2011, 2012 ir 2013 metais“ išdėstyta taip:

„1. Iš elektros sistemos operatorių gaunamos sumos, skirtos finansuoti 2008–2012 m. veiksmų planui, patvirtintam 2005 m. liepos 8 d. Ministrų Tarybos sprendimu, kuriuo įgyvendinamos priemonės, numatytos 2003 m. lapkričio 28 d. Ministrų Tarybos sprendimu patvirtintame dokumente „2004–2012 m. energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo Ispanijoje strategija“, kurios 2011 ir 2012 metais atitinkamai siekia 270 ir 250 milijonų eurų, finansuojamos kiekvienos įmonės gamintojos įnašu pagal toliau pateiktoje lentelėje nurodytas procentines dalis:

Įmonė	Procentinė dalis
<i>Endesa Generación SA</i>	34,66
<i>Iberdrola Generación SA</i>	32,71
<i>GAS Natural SDG SA</i>	16,37
<i>Hidroeléctrica del Cantábrico SA</i>	4,38
<i>E.ON Generación SL</i>	2,96
<i>AES Cartagena SRL</i>	2,07
<i>Bizkaia Energía SL</i>	1,42
<i>Castelnou Energía SL</i>	1,58
<i>Nueva Generadora del Sur SA</i>	1,62
<i>Bahía de Bizkaia Electricidad SL</i>	1,42
<i>Tarragona Power SL</i>	0,81
Iš viso:	100,00

2. Sumos, elektros energijos sistemos operatorių mokėtinos pagal Ministrų Tarybos patvirtintą planą, remiantis 1 dalyje nurodytu pagrindu, 2013 m. finansuojamos iš įmonių gamintojų įnašų, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytas procentines dalis ir neviršijant 150 mln. EUR sumos.“

2008–2012 m. veiksmų planas

- 14 2005 m. liepos 8 d. Ministrų Tarybos sprendimu priimto 2008–2012 m. veiksmų plano suvestinėje nurodyta:

„Energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo politika – tai visuomenės pažangos šaltinis, nes ji: prisideda prie socialinės gerovės; yra visuomenės atsakomybės veiksnys; orientuoja žmonių veiklą į tvarią plėtrą; nustato naujus rėmus įmonių konkurencingumo vystymuisi ir, galiausiai, atitinka piliečių ir tautų solidarumo principą.

Šie pagrindiniai principai turi būti įgyvendinti parengiant planus, kaip antai išdėstytus šiame dokumente; juose nustatytomis gairėmis turi būti siekiama šių strateginių tikslų:

- 1) energijos taupymas ir vartojimo efektyvumas turi būti laikomas ekonomikos ir socialinės gerovės augimo priemone;
  - 2) sudaryti tinkamas sąlygas tam, kad visuomenė susipažintų su informacija apie energijos taupymą ir vartojimo efektyvumą ir šios žinios būtų joje skleidžiamos;
  - 3) numatyti, kad energijos taupymas ir vartojimo efektyvumas būtų visų nacionalinių strategijų, ypač Ispanijos klimato kaitos strategijos, sudedamoji dalis;
  - 4) skatinti konkurenciją rinkoje remiantis pagrindiniu energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo principu;
  - 5) įtvirtinti Ispanijos, kaip lyderės, poziciją energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo srityje.“
- 15 Iš šios suvestinės matyti, kad paraleliai tokioms nacionalinėms strategijoms „[Sąjunga] nustatė politikos gaires, kurių tikslai panašūs. Tai pasakytina ir apie [2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinančią Tarybos direktyvą 93/76/EEB (OL L 114, 2006, p. 64)].“

- 16 Minėtoje suvestinėje taip pat nurodyta, kad ekonominiu požiūriu 2008–2012 m. veiksmų planui įgyvendinti reikia labai daug finansinių išteklių, siekiant, kad skatinimas taupyti ir efektyviai vartoti energiją turėtų realų poveikį paskatinti privačias investicijas, kurios ekonomiškai pelningos daugeliu atvejų, tačiau kurias darant reikia priimti sprendimą investuoti lėšas, kurios visada yra ribotos. Planui įgyvendinti reikalingos valstybinės lėšos, gaunamos iš trijų šaltinių: i) lėšos, kurias skiria Ispanijos administracija, tarpininkaujama *Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía* (IDAE) (Energijos diversifikavimo ir taupymo institutas), kuris pakeitė *Centro de Estudios de la Energía* (Energijos tyrimų centras), ir autonominių sričių lygiavertės įstaigos; (ii) ištekliai iš struktūrinių fondų, kaip antai Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), ir (iii) lėšos, kurios perinvestuojamos iš elektros energijos ir dujų sektorių „siekiant pagerinti šių sektorių veiksmingumą“.

Ginčijamas įsakymas ir IDAE

- 17 Remdamasis Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiąja papildoma nuostata, nacionalinės teisės aktu leidėjas priėmė 2014 m. sausio 27 d. *Orden IET/75/2014, por la que se regulan las transferencias de fondos, con cargo a las empresas productoras de energía eléctrica, de la cuenta específica de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia al Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía, en el año 2013, para la ejecución de las medidas del Plan de Acción de Ahorro y Eficiencia Energética 2011-2020, y los criterios para la ejecución de las medidas contempladas en dicho plan* (Įsakymas Nr. IET/75/2014 dėl apmokestinant elektros energiją gaminančias įmones gautų lėšų iš specialios Nacionalinės rinkų ir konkurencijos komisijos sąskaitos pervedimo Energijos diversifikavimo

ir taupymo institutui 2013 metais, siekiant įgyvendinti 2011–2020 m. energijos taupymo ir vartojimo veiksmingumo veiksmų plano priemones, ir šiame plane numatytų priemonių įgyvendinimo kriterijų) (BOE, Nr. 25, 2014 m. sausio 29 d., p. 5875; toliau – ginčijamas įsakymas).

- 18 Ginčijamo įsakymo 1 straipsnio 1 dalyje patikslinama, kad šiuo įsakymu siekiama apibrėžti lėšų, nurodytų Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiojoje papildomoje nuostatoje, pervedimo iš specialiosios *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Nacionalinė rinkų ir konkurencijos komisija) sąskaitos į IDAE sąskaitą procedūrą.
- 19 IDAE, be kita ko, finansuojamas iš įmonių, kurioms taikoma pastaroji nuostata, ekonominių įnašų; šis institutas dalyvauja įgyvendinant dalį vyriausybės priimtų veiksmų ir vartojimo efektyvumo planų. IDAE, kaip viešosios teisės reglamentuojamas subjektas, buvo įkurtas 1985 m. gruodžio 27 d. *Ley 46/1985, de Presupuestos Generales del Estado para 1986* (Įstatymas Nr. 46/1985 dėl bendrojo valstybės biudžeto 1986 metams) (BOE, Nr. 311, 1985 m. gruodžio 28 d., p. 40637) dvidešimt pirmąją papildoma nuostata siekiant valdyti ir vystyti energijos taupymo, išsaugojimo ir diversifikacijos politiką.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 20 2014 m. sausio 31 d. *GDF Suez Cartagena Energía SL*, vėliau tapusi *Engie Cartagena*, pateikė ieškinį *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas, Ispanija), kuriuo prašė panaikinti ginčijamą įsakymą dėl neteisėtumo ir priteisti kompensaciją, lygią pagal šį įsakymą pervestoms sumoms. *Engie Cartagena*, be kita ko, ginčija sumą, kurią ji turi sumokėti pagal 2008–2012 m. veiksmų planą ir kuri nustatyta remiantis Dekretu įstatymu Nr. 14/2010.
- 21 *Engie Cartagena* konkrečiai tvirtina, kad aptariamai nacionalinės teisės aktai neatitinka 2010 m. balandžio 20 d. Sprendime *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205) ir 2016 m. rugsėjo 7 d. Sprendime *ANODE* (C-121/15, EU:C:2016:637) nustatytų kriterijų ir principų, kuriais reikia vadovautis įgyvendinant viešųjų paslaugų įpareigojimus.
- 22 *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas) pažymi, kad, nustatydamas privalomąjį įnašą, numatytą Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiojoje papildomoje nuostatoje, kurią įgyvendinant buvo priimtas ginčijamas įsakymas, nacionalinės teisės aktų leidėjas norėjo sumažinti elektros energijos sektoriaus tarifo deficitą ir išvengti to, kad šias išlaidas tektų finansuoti visai elektros energijos sistemai. Iš tiesų to dekreto įstatymo konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad „šio dekreto įstatymo tikslas – skubiai imtis priemonių tarifo deficitui elektros energijos sektoriuje koreguoti“. Dekretas įstatymas Nr. 14/2010 ir būtent ši trečioji papildoma nuostata yra viena iš daugelio kitų nuostatų, kurias nacionalinės teisės aktų leidėjas priėmė dėl tarifo deficito elektros energijos sektoriuje koregavimo.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl šio privalomojo įnašo atitikties Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintiems principams; konkrečiai jam kyla klausimas, ar minėtas privalomasis įnašas yra viešųjų paslaugų įpareigojimas, kurį skaidriai, nediskriminuodama nustatė valstybė ir kuriuo įmonėms užtikrinama vienoda prieiga prie vartotojų.
- 24 To teismo teigimu, iš šio 3 straipsnio 2 dalies matyti, kad, vadovaudamasi bendru ekonominiu interesu, valstybės narės gali nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus, susijusius, be kita ko, su aplinkos apsauga, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, su energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, ir klimato apsauga, pagal 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičiančią Direktyvą 92/42/EEB (OL L 52, 2004, p. 50; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 3 t., p. 3) ir Direktyvą 2006/32, į kurias atsižvelgiant buvo priimti energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planai 2011–2013 metams ir Dekretas įstatymas Nr. 14/2010.

- 25 Ispanijoje šios priemonės yra įtvirtintos 2011–2020 m. veiksmų plane dėl energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo, kurio valdymą centralizuotai administruoja IDAE, kuris yra viešoji įstaiga. Siekiant įgyvendinti šio veiksmų plano tikslus buvo nustatyti dotacija ir ekonominis perdavimas, numatyti Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiojoje papildomoje nuostatoje, kartu su reikalavimu teikti lėšas, tenkančią vienuolikai įmonių, kurios nurodytos privalomąjį įnašą įtvirtinančiame įstatyme. Šiuo ekonominiu perdavimu siekiama įvykdyti IDAE tikslus.
- 26 Tas teismas nurodo, kad pagal Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiąją papildomą nuostatą reikalaujama, kad nuo šiol finansavimo prievolė tektų tik tam tikroms sektoriaus įmonėms, užuot ją bendrai paskirsčius visai sistemai ar finansuojant iš biudžeto, o tai reiškia, kad atitinkama valstybė narė reikalauja iš šių įmonių vykdyti viešųjų paslaugų įpareigojimus ir joms juos nustato, kaip tai suprantama pagal direktyvas 2003/54 ir 2009/72. To teismo manymu, kai vartojimo efektyvumo planų finansavimas iš sistemos operatorių bendrai pakeičiamas į finansavimą iš konkrečių elektros energijos gamintojų, kai tai privalomai nustatyta įstatyme, šis finansavimo reikalavimas yra viešųjų paslaugų įpareigojimas, nes tai ekonominis ir finansinis sprendimas, kurio tiesioginis tikslas vis dėlto yra priimti priemonės, kurios visos susijusios su aplinkos apsauga, įskaitant elektros energijos vartojimo efektyvumą ir klimato apsaugą.
- 27 *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas) mano, kad, priešingai, nei reikalaujama pagal Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalį, Dekrete įstatyme Nr. 14/2010 nepateikiamas joks patikslinimas nei dėl kriterijaus, kuriuo remiantis nustatyti privalomojo įnašo dydžiai, nei dėl procentinių dydžių paskirstymo motyvų, nei dėl to, ar šių įmonių dydis ir svarba sektoriuje buvo lemiami, o, jei taip, kokio pobūdžio kriterijais remtasi nustatant tą svarbą.
- 28 Taigi Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiojoje papildomoje nuostatoje nustatytas viešųjų paslaugų įpareigojimas, nenurodant jokios kitos nuorodos ar pateisinimo, išskyrus teisėtą tarifo deficito sumažinimą, o tai galėtų prieštarauti direktyvose 2003/54 ir 2009/72 įtvirtintiems principams, kiek tai susiję su viešųjų paslaugų reikalavimais elektros energijos sektoriuje. Todėl, jei ši priemonė yra viešųjų paslaugų įpareigojimas, ji, kokia buvo nustatyta, gali lemti tam tikrų įmonių diskriminaciją, kiek tai susiję su jų teisėmis ir pareigomis, kuri nėra pagrįsta ir kuri, be to, neatitinka šios rūšies įpareigojimams elektros energijos sektoriuje taikomų principų.
- 29 Tokiomis aplinkybėmis *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas, Ispanija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Karaliaus dekreto įstatymo Nr. 14/2010 „Energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planų finansavimas 2011, 2012 ir 2013 metais“ trečiojoje papildomoje nuostatoje, kuri išdėstyta taip: „<...> [i]š elektros sistemos operatorių gaunamos sumos, skirtos finansuoti 2008–2012 m. veiksmų planui, patvirtintam 2005 m. liepos 8 d. Ministrų Tarybos sprendimu, kuriuo įgyvendinamos priemonės, numatytos 2003 m. lapkričio 28 d. Ministrų Tarybos sprendimu patvirtintame dokumente „2004–2012 m. energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo Ispanijoje strategija“, kurios 2011 ir 2012 metams atitinkamai siekia 270 ir 250 milijonų eurų, finansuojamos kiekvienos [elektros energijos] įmonės gamintojos įnašu pagal toliau pateiktoje lentelėje nurodytas procentines dalis:

Įmonė Procentinė dalis

<...>

[Engie] Cartagena 2,07

<...>“

yra įtvirtintas viešųjų paslaugų įpareigojimas, kaip tai suprantama pagal direktyvų 2003/54/EB ir 2009/72/EB 3 straipsnio 2 dalies nuostatas?

2. Jei iš tiesų tai yra viešųjų paslaugų įpareigojimas, ar jis buvo aiškiai apibrėžtas, skaidrus, nediskriminacinis ir ar jį galima patikrinti?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 30 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad tam tikroms elektros energiją gaminančioms įmonėms nustatytas įpareigojimas mokėti finansinį įnašą, skirtą viešosios valdžios institucijos administruojamiems energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planams finansuoti, yra į šios nuostatos taikymo sritį patenkantis viešųjų paslaugų įpareigojimas.
- 31 Pirmiausia pažymėtina, kad, kiek tai susiję su šiuo klausimu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat remiasi Direktyvos 2003/54 3 straipsnio 2 dalimi. Tokiu atveju, kadangi, viena vertus, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad tuo metu, kai *Engie Cartagena* ginčijamą įsakymą apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, Direktyva 2009/72 jau galiojo, ir, kita vertus, nebuvo padaryta esminių šios nuostatos pakeitimų, Teisingumo Teismo atsakymas į minėtą klausimą bus pateiktas tik dėl Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalies.
- 32 Antra, atsižvelgiant į per teismo posėdį vykusias diskusijas dėl privalomojo įnašo galimo mokestinio pobūdžio, reikia pažymėti, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija neleidžia Teisingumo Teismui tiksliai nustatyti, ar šis privalomasis įnašas yra tokio pobūdžio. Vis dėlto reikia priminti, kad jei atsižvelgdamas į taikytinos nacionalinės teisės išaiškinimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas manytų, kad taip iš tiesų yra, Direktyva 2009/72, įskaitant jos 3 straipsnio 2 dalį, būtų netaikytina nacionalinės teisės nuostatoms, kuriose numatytas toks privalomasis įnašas (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *UNESA ir kt.*, C-80/18–C-83/18, EU:C:2019:934, 56 punktą).
- 33 Pateikus šias pradines pastabas reikia pažymėti, kad Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad visiškai atsižvelgdamos į atitinkamas EB sutarties nuostatas, visų pirma į EB 86 straipsnį (dabar – SESV 106 straipsnis), valstybės narės elektros energijos sektoriuje veikiančioms įmonėms gali nustatyti įpareigojimus teikti bendros ekonominės svarbos viešąsias paslaugas, kurie gali būti susiję su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą, reguliarumą, kokybę ir kainą, ir su aplinkos apsauga. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti Sąjungos elektros energijos įmonėms vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams.
- 34 Dėl sąvokos „viešųjų paslaugų įpareigojimai“ reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į tai, jog, kiek tai susiję su šios sąvokos reikšme, Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalyje nėra jokios nuorodos į nacionalinę teisę, šios direktyvos taikymo tikslais ši nuostata laikytina kaip įtvirtinanti autonomišką Sąjungos teisės sąvoką, kuri turi būti aiškinama vienodai visoje jos teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 21 d. Sprendimo *Tele2 Telecommunication*, C-426/05, EU:C:2008:103, 26 punktą ir 2016 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Wathelet*, C-149/15, EU:C:2016:840, 29 punktą).
- 35 Žinoma, iš Direktyvos 2009/72 50 konstatuojamosios dalies matyti, kad viešųjų paslaugų įpareigojimais turėtų būti nustatomi nacionaliniu lygiu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, tačiau valstybės narės turėtų laikytis Sąjungos teisės. Vis dėlto šiomis frazėmis daroma nuoroda tik į tai, kad valstybės narės, remdamosi nacionaline teise, gali nuspręsti nustatyti tam tikroms įmonėms viešųjų paslaugų įpareigojimus arba to nedaryti, taip pat apibrėžti šių įpareigojimų turinį su sąlyga, kad jie suderinami su Sąjungos teise.

- 36 Taigi minėtoje konstatuojamojoje dalyje nuoroda į valstybių narių teisę susijusi tik su „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvokos taikymu.
- 37 Siekiant išaiškinti šią sąvoką, pirmiausia reikia pažymėti, kad nors nei Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalyje, nei jokioje kitoje šios direktyvos nuostatoje nėra pateikta „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvokos apibrėžtis, vis dėlto remiantis tos nuostatos formuluote galima nustatyti šią sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtą direktyvą, sudarančius elementus.
- 38 Iš tiesų, viena vertus, remiantis tuo, kad, kaip nurodyta Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalies pirmame sakinyje, valstybės narės, siekdamos bendro ekonominio intereso, gali nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus „elektros energijos sektoriuje veikiančioms įmonėms“, galima padaryti išvadą, kad šie įpareigojimai turi būti tokie, kad dėl jų šios įmonės pačios padėtų pasiekti atitinkamos valstybės narės nustatytą bendrą ekonominį interesą.
- 39 Kita vertus, Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalyje daroma aiški nuoroda į EB 86 straipsnį (dabar – SESV 106 straipsnis), t. y. valstybės narės privalo visų pirma visiškai atsižvelgti į šią Sutarties nuostatą, kai nustato viešųjų paslaugų įpareigojimus, kaip tai suprantama pagal šią Direktyvos 2009/72 nuostatą.
- 40 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad SESV 106 straipsnio 2 dalimi, kuri susijusi su įmonėmis, kurioms patikėta teikti bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas, siekiama suderinti valstybių narių interesą, t. y. panaudoti tam tikras įmones kaip ekonominės arba socialinės politikos instrumentą, su Sąjungos interesu, kad būtų laikomasi konkurencijos taisyklių ir išsaugota vidaus rinkos vienovė (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Albany*, C-67/96, EU:C:1999:430, 103 punktą ir 2016 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *ANODE*, C-121/15, EU:C:2016:637, 43 punktą).
- 41 Taigi ši jurisprudencija patvirtina faktą, kad atitinkamos įmonės turi būti įpareigtos pačios imtis veiksmų, kad būtų įgyvendintas siekiamas bendrojo ekonominio intereso tikslas.
- 42 Be to, iš Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalyje esančios nuorodos į SESV 106 straipsnį matyti, kad pagal pirmąją nuostatą leidžiamais viešųjų paslaugų įpareigojimais nukrypstama nuo konkurencijos taisyklių. Taigi atrodo, kad, kaip savo rašytinėse pastabose pažymi Europos Komisija, viešųjų paslaugų įpareigojimai, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, yra valstybės įsikišimas į rinkos veikimą tam, kad būtų pasiektas bendrojo ekonominio intereso tikslas, dėl kurio elektros energijos sektoriaus įmonės įpareigojamos veikti rinkoje pagal viešosios valdžios institucijų nustatytus kriterijus.
- 43 Tokį „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvokos aiškinimą patvirtina kituose Sąjungos teisės aktuose pateiktos šios sąvokos apibrėžtys. Iš tiesų, kadangi Direktyvoje 2009/72 ši sąvoka neapibrėžta ir kadangi tai yra Sąjungos teisės aktų leidėjo daugelyje antrinės teisės aktų vartojama sąvoka, ypač SESV 4 straipsnyje numatytose kompetencijos srityse, kaip antai energijos arba transporto, tokie aktai, kiti nei Direktyva 2009/72, yra naudingi aiškinant tą pačią sąvoką, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.
- 44 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip savo išvados 42 punkte priminė generalinis advokatas, iš Reglamento Nr. 1370/2007, kuriuo panaikintas Reglamentas Nr. 1191/69, 2 straipsnio e punkto, Reglamento Nr. 3577/92, susijusio su transporto sritimi, 2 straipsnio 4 punkto ir Reglamento 2017/352, susijusio su uosto paslaugų teikimu, 2 straipsnio 14 punkto matyti, kad „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvoka, kuria rėmėsi Sąjungos teisės aktų leidėjas tuose reglamentuose, iš esmės reiškia viešosios valdžios institucijų nustatytus įpareigojimus operatoriui, kurių, jeigu atsižvelgtų į savo komercinius interesus, šis neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu ar tokiais pačiomis sąlygomis.
- 45 Tuo remiantis darytina išvada, kad, atsižvelgiant tiek į Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalies tekstą, tiek į „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvokos apibrėžtį, kokia ji panašiai pateikta šiuose teisės aktuose, kuriuos Sąjungos teisės aktų leidėjas priėmė kitose srityse nei elektros energijos rinka, ši sąvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalį, reiškia viešąsias intervencijos priemones į šios

rinkos veikimą, kuriomis tam, kad būtų įgyvendintas bendrasis ekonominis interesas, elektros energijos sektoriaus įmonės įpareigojamos minėtoje rinkoje veikti pagal viešosios valdžios institucijų nustatytus kriterijus. Taigi šių įmonių laisvė veikti elektros energijos rinkoje yra ribota, nes, jeigu jos atsižvelgtų vien į savo komercinį interesą, šios įmonės netiektų tam tikrų prekių ar netiektų paslaugų arba neprisiimtų to daryti tokiu mastu ar tokiomis pačiomis sąlygomis.

- 46 Antra, reikia pažymėti, kad ši „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvoka atitinka Direktyvoje 2009/72 įtvirtintą sistemą.
- 47 Iš tiesų iš pačios šios direktyvos bendros sistemos matyti, kad ja siekiama sukurti elektros energijos vidaus rinką, kuri būtų visiškai ir realiai atvira ir konkurencinga ir kurioje visi vartotojai galėtų laisvai pasirinkti tiekėjus, o visi tiekėjai – laisvai tiekti produktus savo klientams (šiuo klausimu žr. 2018 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Solvay Chimica Italia ir kt.*, C-262/17, C-263/17 ir C-273/17, EU:C:2018:961, 36 ir 55 punktus ir 2019 m. spalio 17 d. Sprendimo *Elektrozpredelenie Yug*, C-31/18, EU:C:2019:868, 39 punktą).
- 48 Vis dėlto šioje srityje pagal Direktyvą 2009/72 valstybėms narėms, atsižvelgiant į joje nurodytas sąlygas, leidžiama vadovaujantis bendruoju ekonominiu interesu nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus, kurie apriboja atitinkamų operatorių laisvę veikti nagrinėjamoje rinkoje ir taip paveikia atvirą konkuravimo šioje rinkoje procesą. Būtent dėl to, kad viešųjų paslaugų įpareigojimai gali apriboti elektros energijos vidaus rinkos, kuri yra visiškai ir realiai atvira ir konkurencinga, sukūrimą, Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė valstybėms narėms sąlygas, kurių jos turi laikytis, kai taiko tokius įpareigojimus šiems operatoriams. Iš tiesų pagal šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalį aptariamieji įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir Sąjungos elektros energijos įmonėms turi užtikrinti vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams.
- 49 Būtent atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia išnagrinėti, ar privalomasis įnašas patenka į „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvoką, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalį.
- 50 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, Dekreto įstatymo Nr. 14/2010 trečiojoje papildomoje nuostatoje, kuriai įgyvendinti buvo priimtas ginčijamas įsakymas, nustatęs privalomąjį įnašą, nacionalinės teisės aktų leidėjas norėjo sumažinti elektros energijos sektoriaus tarifo deficitą ir išvengti to, kad šį sumažinimą tektų finansuoti visai elektros energijos sistemai, taigi ir vartotojams. Tas teismas patikslina, kad iš šio įnašo gautos pajamos naudojamos IDAE administruojamiems veiksnių planams finansuoti, o tai, *Engie Cartagena* ir į bylą įstojusių bendrovių nuomone, patvirtina, kad privalomojo įnašo tikslas yra aplinkos apsauga ir energijos taupymas.
- 51 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į tai, jog minėtu privalomuoju įnašu atitinkamoms įmonėms nenustatytas joks reikalavimas, kuris apribotų jų laisvę veikti elektros energijos rinkoje, toks įnašas nepatenka į „viešųjų paslaugų įpareigojimų“ sąvoką, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalį. Konkrečiai kalbant reikia pažymėti, kad šios įmonės visiškai nėra įpareigosotos tiekti tam tikras prekes ar teikti paslaugas, kurių jos netiektų ar netiektų arba to neįsipareigotų vykdyti tokiu pat mastu ar tokiomis pat sąlygomis, jei paisytų savo komercinių interesų.
- 52 Šiuo klausimu pažymėtina, kad vien tai, jog pajamos iš privalomojo įnašo yra pervedamos į fondą, kurį administruoja IDAE, atsakingas už priemonių, susijusių su energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo veiksnių planais, įgyvendinimą, nereiškia, kad operatoriams, kuriems taikomas įpareigojimas mokėti šį įnašą, nustatytas „viešųjų paslaugų įpareigojimas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 53 Iš tiesų ši aplinkybė susijusi tik su galutine pajamų iš šio privalomojo įnašo paskirtimi, o to nepakanka, kad būtų galima laikyti, jog šio įnašo mokėjimas yra viešųjų paslaugų įpareigojimas, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą ir kaip tai apibrėžta šio sprendimo 45 punkte. Aplinkybė, kad IDAE galbūt siekia

bendro ekonominio intereso tikslo, pati savaime nėra svarbi, nes prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su klausimu, ar viešųjų paslaugų įpareigojimai taikomi ne šiam institutui, bet, priešingai, elektros energiją gaminančioms įmonėms.

- 54 Be to, jeigu būtų pritarta *Engie Cartagena* ir į pagrindinę bylą įstojusių bendrovių pozicijai, tai reikštų, kad bet koks elektros energijos rinkoje operatoriams nustatytas įpareigojimas mokėti finansinį įnašą, numatytas nacionalinės teisės aktuose, vien atsižvelgiant į šio įnašo galutinę paskirtį, būtų „viešųjų paslaugų įpareigojimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalį, o tai akivaizdžiai peržengtų šios sąvokos, kurią Sąjungos teisės aktų leidėjas vartoja šioje nuostatoje, apimtį.
- 55 Šio sprendimo 51 punkte padarytos išvados taip pat negali paneigti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodyta aplinkybė, kad energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo veiksmų planai anksčiau buvo finansuoti laikant, kad tai išlaidos, tenkančios visai elektros energijos sistemai ir atitinkamai galiausiai galutiniams vartotojams, o ne, kaip yra dabar, tam tikriems elektros energijos gamintojams. Iš tiesų ši aplinkybė susijusi su asmenimis, kuriems taikomas įpareigojimas mokėti įmokas šiems planams finansuoti, o tai, kaip savo rašytinėse pastabose teigia Komisija, iš principo negali paveikti šio įpareigojimo pobūdžio.
- 56 Galiausiai reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei tvirtina *Engie Cartagena* ir į pagrindinę bylą įstojusios bendrovės, privalomasis įnašas skiriasi nuo nacionalinių įpareigojimų, nagrinėtų bylose, kuriose priimti atitinkamai 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205), 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861) ir 2016 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *ANODE* (C-121/15, EU:C:2016:637). Iš tikrųjų bylos, kuriose priimti šie sprendimai, buvo susijusios su nacionalinėmis priemonėmis, kuriose atitinkamai nustatyti reikalavimai dėl gamtinių dujų tiekimo „referencinių kainų“, elektros energijos tiekimo pasiūlymų teikimo ir gamtinių dujų pardavimo reguliuojamų tarifų. Taigi visos šios priemonės nustatė išsamią atitinkamų įmonių prekių tiekimo ar paslaugų teikimo tvarką.
- 57 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Direktyvos 2009/72 3 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad tam tikroms elektros energiją gaminančioms įmonėms nustatytas įpareigojimas mokėti finansinį įnašą, skirtą viešosios valdžios institucijos administruojamiems energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planams finansuoti, nėra į šios nuostatos taikymo sritį patenkantis viešųjų paslaugų įpareigojimas.
- 58 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, nereikia atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 59 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/54/EB, 3 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad tam tikroms elektros energiją gaminančioms įmonėms nustatytas įpareigojimas mokėti finansinį įnašą, skirtą viešosios valdžios institucijos administruojamiems energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo planams finansuoti, nėra į šios nuostatos taikymo sritį patenkantis viešųjų paslaugų įpareigojimas.

Parašai.